

Innspill til ekspertutvalget for etter- og videreutdanning

Den norske veterinærforening (Veterinærforeningen) er veterinærenes fagforening og arbeidstakerorganisasjon. Vi er i tillegg en veterinærfaglig forening. Det er mellom 2500 og 3000 yrkesaktive veterinærer i Norge og rundt 85% er organisert i Veterinærforeningen.

Veterinærer som yrkesgruppe har sentral kompetanse innen dyrehelse og dyrevelferd, men også innen folkehelse med fokus på smittsomme sykdommer, miljø, mattrygghet og matsikkerhet. Omtrent 60 % av veterinærene arbeider med behandling av syke dyr og oppdrettsfisk, mens ca 40% er ansatt innenfor forvaltning, matkontroll og dyrehelse. En relativt stor andel av våre medlemmer arbeider i enkeltpersonsforetak (40 %).

Veterinærforeningen driver i dag en omfattende etterutdanningsvirksomhet innen de ulike veterinære fagområdene. Vi observerer at tidligere etter- og videreutdanningsreformer i det offentlige har vært fokusert på å løfte kompetansen for de med lavere utdanningsnivå, med lite fokus på de med høyere utdanning. Behovet for økt kompetanse for å følge den teknologiske utviklingen vil være like stor for alle.

Behov for etter- og videreutdanning for veterinærer

I følge Dyrehelsepersonelloven er det et generelt krav for veterinærer om å holde seg faglig oppdatert. Dette er stort sett felles for de profesjonsyrkene som er regulert av særskilte lover (Dyrehelsepersonellov, Helsepersonellov, forslag til advokatlov)

I resten av Europa er det langt vanligere at profesjonsutøvere har spesifikke krav til vedlikehold av kompetanse for å beholde sin autorisasjon. Veterinærforeningen mener at dette også bør vurderes i Norge og at ekspertutvalget bør drøfte dette i sin

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

innstilling. Et slikt krav til vedlikehold av kompetanse vil være en viktig pådriver for at profesjonsutøvere har systematiske opplegg for kontinuerlig etter- og videreutdanning.

Slik utviklingen er i dag er det et økende behov for flere veterinærer som tar videreutdanning i form av spesialisering innen ulike fagfelt, slik som akvamedisin og veterinær samfunnsmedisin. Ettersom stadig flere veterinærer også blir arbeidsgivere er det også et økende behov for ledelsesutdanning.

Veterinærinstituttet (VI) er ansvarlig for nasjonal beredskap og kompetanseutvikling innen forebygging og tiltak ved helsetrusler mot fisk, dyr og mennesker. VI er nå inne i en omorganiseringsprosess, og ønsker å basere sin førstelinjebereidskap på praktiserende veterinærer. Disse er i hovedsak selvstendig næringsdrivende i enkeltmannsforetak, og vil ha behov for nødvendig ekstra kompetanse og etterutdanning for å møte de nye beredskapskravene.

Det veterinære arbeidsmarkedet spenner som nevnt i innledningen over et stort arbeidsfelt, og behovene for videre- og etterutdanning er derfor kontinuerlig tilstede i forbindelse med jobbskifter og endring i arbeidsmarkedsvilkårene for veterinærer.

Utdanningssystemet

Det finnes i dag bare en veterinærutdannelse i Norge – ved Norges miljø – og biovitenskapelige universitet (NMBU Veterinærhøgskolen), der det uteksamineres ca 70 veterinærer per år. I tillegg utdannes et tilsvarende antall norske veterinærer ved utenlandske universiteter.

Dagens finansieringsordning for etter- og videreutdanning i universitetssektoren stimulerer ikke til at NMBU i dag har dette som prioritert aktivitet annet enn på Master/PhD nivå.

I debatten om universitetenes fremtidige rolle, har en langt større grad av involvering fra og samarbeid med næringslivet blitt etterlyst. I dag kan universitetene ikke tilby kursopplegg for studenter samtidig som de åpner for at ferdig utdannede deltar på de samme kursene mot betaling, uten at de mister statsstøtten til

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

studentkursene. Veterinærforeningen tror at det kan være potensiale for å arrangere kurs og samlinger hvor studenter får møte ferdig utdannede innenfor samme yrkeskategori, og hvor kursinnholdet er tilpasset både studenter og yrkesutøvere. Dette vil bidra til nyttig kontakt, nettverksbygging og erfaringsutveksling mellom studenter og yrkesutdannede.

Det tilbys i liten grad etterutdanning som utnytter dagens teknologiske muligheter – slik som for eksempel nettbasert undervisning. Spesielt for selvstendig næringsdrivende, men også for ansatte vil dette være attraktivt for å få en travel hverdag til å gå opp.

Rammebetingelsene

Som tidligere nevnt er 40% av Veterinærforeningens yrkesaktive medlemmer selvstendig næringsdrivende i enkeltmannsforetak, og må i dag bære hele kostnaden med etterutdanning selv, inkludert tap av inntekt i forbindelse med kursdeltakelse. Vi ser at ansatte per i dag er overrepresentert på kurs i regi av Veterinærforeningen. Rammebetingelsene spesielt for selvstendig næringsdrivende må bedres.

Skillet mellom etterutdanning og videreutdanning er uklare når det gjelder hva som kan gi fradrag i inntekt. Dette er vesentlige insitamenter for arbeidsgivere og enkeltpersonsforetak med sikte på å få i stand gode rutiner for etter- og videreutdanning. Tydelige retningslinjer og gode incentivordninger i form av fradragmuligheter vil være et viktig bidrag til å få flere til å ta etter- og videreutdanning.

Statstilskudd til studieforbund – ordningen favoriserer i hovedsak mindre omfattende kurs- og kompetanseopplegg av kort varighet på et lavere utdanningsnivå. Dersom ordningen med studieforbund skal videreføres, bør den tilpasses også de akademiske yrkene. Antall deltakere på kurs må vektlegges, i tillegg til faglig innhold og varighet av kursene.

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Veterinærer er en yrkesgruppe som betjener et stort spekter av arbeidsområder innen fagfeltet «en helse». Arbeidsoppgavene er i kontinuerlig endring og vil bli preget i stadig større grad av nye digitale løsninger. Samtidig er veterinærer involvert på mange områder som vil være viktig i fremtidig omstilling av arbeidslivet i vårt land, både innen bærekraftig matproduksjon, dyrehelse- og velferd, og human helse med de miljøimplikasjonene dette innebærer for et fremtidig bærekraftig samfunn.

Vi mener derfor at innspillene våre er relevante for arbeidsgruppens videre arbeid med kunnskapsgrunnlaget for «Lære hele livet» reformen.

Vennlig hilsen

Ellef Blakstad
Fagsjef, DNV

Eli Hendrickson
Fagveterinær, DNV